

– якщо фахівець не проходить атестацію, хто визначає рівень його кваліфікації,

– якщо фахівець не проходить спеціальну підготовку, звідки він знає про сучасні експертні методи досліджень та існуючі методики, яким чином забезпечується його доступ до методик, яких немає у вільному доступі тощо.

На наш погляд, включення до переліку суб'єктів судово-експертної діяльності фахівців та наділення їх повноваженнями судових експертів, з відмежуванням їх від судових експертів по вимогам щодо кваліфікації (в тому числі й атестації) та державного обліку (внесення до державного Реєстру атестованих судових експертів), ставить під сумнів результати діяльності таких фахівців (незалежно від їх форми), що не повинні сприйматися як належні й допустимі докази в будь-якому провадженні нарівні з іншими наявними доказами.

Існуючий порядок спотворює інститут незалежної судової експертизи, повертаючи нас до часів, коли результати діяльності особи (висновок), залученої як експерт, оцінювалися з урахуванням її особистості.

Список використаних джерел

1. Про судову експертизу : Закон України № 4038-ХІІ від 25 лют. 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

2. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : Наказ Міністерства юстиції України від № 53/508 жовт. 98 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Антошук Андрій Олександрович,

доцент кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Примак Анна Віталіївна,

завідувач сектору забезпечення публічних закупівель Київського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗРОБЛЕННЯ ОКРЕМОЇ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ

На даний час велику занепокоєність викликають факти втягнення неповнолітніх у вчинення кримінальних правопорушень різного ступеня тяжкості. Втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність посягає на основи суспільної моралі у сфері розвитку і виховання молодого покоління, згубно впливає на молодих

людей, створює для них спотворені орієнтири, прищеплює асоціальні ідеї, аморальні погляди й навички, істотно впливає на рівень злочинності неповнолітніх. Особливо небезпечними є дії, спрямовані на втягнення осіб, які не досягли вісімнадцятирічного віку, у злочинні групи, у вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів, а також тих, які поєднані з незаконним обігом наркотичних засобів або зброї, із застосуванням насильства посягають на статеву свободу та статеву недоторканність особи [1].

У 2020 році на замовлення Міністерства молоді та спорту України проведено репрезентативне соціологічне дослідження «Молодь України» щодо системи цінностей та пріоритетів сучасної української молоді. У рамках дослідження вивчалася оцінка молоддю стану власного здоров'я. В опитуванні взяли участь 2000 осіб у віці 14–34 роки. За результатами дослідження, 79,9 % опитаної молоді узагалі жодного разу в житті не вживали наркотики; 0,6 % užívають регулярно; 11,6 % вживали один раз; 4,37 % не змогли дати відповідь на питання чи вживали вони наркотики. Водночас основним пріоритетом в житті для більшості молодих людей є здоров'я (49,8 %), менш пріоритетними матеріальний добробут (35,2 %), відчуття захищеності та впевненість у майбутньому (27,6 %), особистий розвиток (24,1 %), а також можливість бути корисним суспільству (20,0 %)» [2, с. 13].

Свідченням втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність є статистичні дані. Зокрема, статистичні дані засвідчують нам про стабільно високий показник фактів втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність. Так, за ст. 304 КК України, відповідно до офіційної статистичної звітності Офісу Генерального прокурора, у 2016 році обліковано 322 кримінальних правопорушень, у 2017 році – 282, у 2018 році – 234, у 2019 році – 154, у 2020 році – 160 фактів. Разом із цим доводиться і констатувати проблемні аспекти доведення вини осіб та направлення кримінальних проваджень до суду із обвинувальними актами. Так, кількість кримінальних правопорушень, у яких особам вручено повідомлення про підозру у 2016 році – 303, а направлено до суду із обвинувальним актом 285 кримінальних правопорушень (-18 кримінальних проваджень). У 2017 році – 271 підозр, а 255 обвинувальних актів (-16 кримінальних проваджень), у 2018 році – 255 підозр, а 215 обвинувальних актів (-40 кримінальних проваджень), у 2019 році – 143 підозр, а 136 обвинувальних актів (-7 кримінальних проваджень), у 2020 році – 156 підозр, а 141 обвинувальних актів (-15 кримінальних проваджень) [3].

Звичайно, що такий стан речей вказує на недостатню належність існуючих криміналістичних тактик та методик. Саме тому, перед працівниками поліції постають нові завдання, направлені на застосування сучасних методів та способів розслідування, які б відповідали Європейським стандартам і одночасно працювали у нашій країні. Тому, така ситуація дає підстави вважати нам, що боротьба із

втягненням неповнолітніх у злочинну діяльність та їх розслідування повинна відбуватися через призму активного вивчення криміногенної ситуації з метою вивчення не лише причин та умов, що сприяли виникненню таких кримінальних правопорушень, але й для розробки окремої методики розслідування втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.

Саме тому, на меті розробки окремої видової методики є закономірності цілісного руху криміналістично-значимої інформації та доказів у кримінальному провадженні у поєднанні із визначеними алгоритмами дій працівників поліції, починаючи із повідомлення про вчинення кримінального правопорушення до складання обвинувального акту.

Список використаних джерел

1. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність. Постанова Пленуму Верховного суду України від 27 лютого 2004 року № 2 : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04#Text>

2. Звіт щодо наркотичної та алкогольної ситуації в Україні за 2020 рік (за даними 2019 року). 55 с.

3. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. Статистична інформація. Генеральна прокуратура України : [сайт]. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stat_n_st?dir_id=113281&libid=100820&c=edit&c=fo#.

Атаманчук Володимир Миколайович,
завідувач кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук;
Волошин Олексій Гнатович,
старший викладач кафедри
криміналістичного забезпечення та судових
експертиз навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНЕТИЧНОЇ (ГЕНОМНОЇ) ІДЕНТИФІКАЦІЇ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Вимоги сьогодення ставлять перед слідчими органами завдання щодо впровадження в систему доказів все більш широким сучасним можливостей судових експертиз. Одним із ефективних засобів під час доказування причетності підозрюваного до вчиненого злочину є метод генотипоскопії в біологічній експертизі, або ДНК – аналіз, тобто дослідження мікрослідів на клітинному рівні з метою вирішення